

има 58, всички дубровчани . . . понѣкога тѣ сж повече, понеже като търговци идватъ и си отиватъ. И понеже тукъ минава главния пѣтъ отъ Цариградъ, никога не липсватъ пѣтници християни. Минаватъ сжщо и много посланици¹⁾. За състава на населението той дава следнитѣ цифри: 25,000 сж българи, турци сж 30,000, евреи — 15,000 и арменци — 1600 души. „Евреитѣ сж богати, защото всичката търговия се намира въ тѣхни рѣце; тѣ сж извънредно голѣми лихвари; не имъ е забранено нищо, понеже плащатъ много даждия на Султана; тѣ не дружатъ съ другитѣ народности и когато плащатъ данѣцитѣ (трибута), помагатъ си много единъ другиму“²⁾.

Вѣрността на даннитѣ въ тази релация на Петъръ Богданъ се потвърждава и отъ други описания на разни чуждестранни пѣтешественици³⁾. Софийската църква и цѣлиятъ нейнъ инвентаръ сж описани въ най-голѣми подробности въ редица доклади и писма на католишкитѣ свещеници отъ България.

Измежду дубровчанитѣ въ София презъ 1641 година сж изброени следнитѣ нови имена: Пиетро Пиери, Джиовани Генарини, Джиовани Стай, Джиовани Свиларовичъ, Биаджио Влаики, Мартинъ Натали, Андрея Джиулиани, Матео Дарса и Джиовани Паскалъ, както и нѣколцина записани съ кирилица. Въ писмата отъ София, както и въ други документи презъ това време сж отбелязани всичко имената на 15 души⁴⁾. Колонията едва ли е броила повече отъ 20 кжщи, или заедно съ женитѣ. децата и прислугата — не повече отъ 50—60 души, т. е. толкова, колкото ги изброява Петъръ Богданъ. Материалното положение на колониститѣ не било много добро. Отъ сжщата тази година е запазено едно оплакване на софийскитѣ търговци отъ турцитѣ, които сж ги обременявали съ нови данѣци, третирайки ги еднакво съ еврейтѣ и българитѣ. Това се дължало на подстрекателството на еврейтѣ, които имали голѣмо влияние предъ кадията. Последниятъ не обръщалъ внимание на жалбитѣ на дубровчанитѣ, въпрѣки представенитѣ отъ тѣхъ дарствени грамоти на султана⁵⁾. Поради това дубровчанитѣ отъ София писали въ Дубровникъ да се разпоредятъ до софийскитѣ евреи да не вършатъ подобни работи, защото въ противенъ случай, тѣ щѣли да напустнатъ софийската пияца⁶⁾.

¹⁾ „Cattolici in Soffia sono 58 tutti Ragusei . . . qualche volta sono più ancora, perchè essendo mercanti vanno e vengono. Et essendo strada publica di Constantino-poli, mai non mancano Christiani passeggeri, et passano ancora molti ambasciatori“ п. т. стр. 73.

²⁾ „Hebrei in Soffia sono piu di 15 mille . . . e sono ricchi, perchè tutte le mercantie stanno nelle mani delli Ebrei; sono grandissimi usurarij; non sono prohibiti niente, in quanto pagano molto al gran Signore, et da per se non hanno mescolanza con l'altre natione; per pagare il tributo, s'ajutano molto fra di loro“. п. т. стр. 74.

³⁾ Ср. описанието на Веннеръ, Тафернеръ, Хайесъ и др. цит. у Шишмановъ Д-ръ Ив., ц. с. стр. 442, 462 Сжщо у Matković ц. с. Rad. т. 129, стр. 69.

⁴⁾ Преписъ отъ книгата на колонията въ София отъ 28 Августъ 1641 г. fasc. 51 № 1905.

⁵⁾ „perche con continuamente veniamo essere agravati dalle nove imposta delli turchi tratandoci come li l'Ebrei et Bulgari nelli pagamenti che ci fanno continuamente sborsare et cio deriva da questi ebrei che con la potenza loro fanno acompiacenza diessi il cadi li judica non ostante li comandamente che noi habbiamo in contrario et favorevole a noi dal Gran Signor . . .“ Писмо отъ 7. III. 1641, fasc. 51 № 1906.

⁶⁾ „perche altrimenti non posono stare ne abitare qui li mercanti, et saressimo costreti abandonare questa piazza di negozio“ п. т.